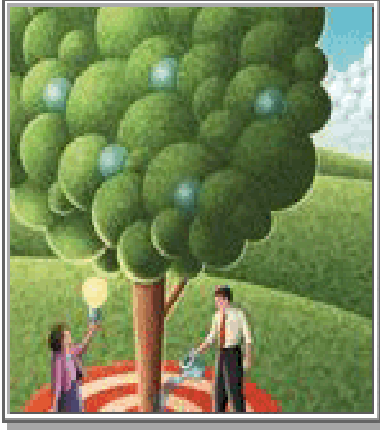

Tarım Sigortaları Kanunu Nihayet Çıktı

Günnur BİNİCİ ALTINTAŞ

Tarım; tüm ülkeler için olduğu kadar ülkemiz için de stratejik öneme sahip bir sektördür.

Yine, diğer sektörlerle kıyaslandığında doğa koşullarına bağlı olduğundan riski en fazla olan sektördür.

Özellikle gelir düzeyi düşük olan ve umudunu yılda bir kez hasad edeceği ürüne bağlayan çiftçilerimizin taşıdığı risk; felaketlerine neden olabilecek düzeylerde olabilmektedir.

Gelişmiş ülkeler; tarım sektörünün yapısından kaynaklanan bu riski tarım sigortası ile önemli ölçüde aşmışlardır.

Ancak ülkemizde Tarım sigortaları uygulamaları 1957 yılında başlamış olmasına rağmen günümüze değin atılan adımlar yetersiz kalmış ve sigorta uygulamaları oldukça sınırlı kalmıştır.

Ülkemizde 62 özel sigorta şirketinin sadece 9 tanesi Tarım Sigortası yapmaktadır. Çiftçilerin sigortaya katılımı özel isteğe bağlıdır. Halen sigortalılık oranı binde oranları ile ifade edilmektedir.

Konuyu Programına alan 59. Hükümetin çalışmaları sonuç vermiş ve üreticilerin doğal afet ve zararlılardan kaynaklanan mağduriyetlerini gidermek amacıyla teminat altına alınmasını sağlayacak 5363 Nolu Tarım Sigortaları Kanunu, 21 Haziran 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu Kanun;

- Havuzun kuruluşu,
- Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler,
- Havuzun gelir ve giderleri,
- Prim ve hasar fazlası desteği,
- Sigorta sözleşmeleri, reasürans sağlanması ve sigorta şirketlerinin görev, yetki ve sorumlulukları
- Katkı ve katılımlarının esas ve usullerini kapsamaktadır.

Kanun uyarınca; kapsama alınan risklerin teminat altına alınması, standart sigorta poliçelerinin belirlenmesi, hasar organizasyonları, aktüerya çalışmaları, tazminat ödemelerinin yapılması, reasürans teminatının sağlanması, tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve izlenmesi ile

diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla bir Havuz kurulacaktır.

Havuz; kapsama alınan riskler için sigorta, reasürans (Sigorta şirketlerinin mali yapılarına göre almış oldukları risklerden kapasitelerini aşan kısımlarını başka şirkete devretmesi) ve retrosesyon (Reasürans yoluyla devir alınan sorumluluğun kısmen veya tamamen başka bir şirkete devredilmesi) yapma yetkisi verilmiştir.

Sigorta şirketleri, tarım sigortaları alanında elde ettikleri primin tamamını Havuz devretmekle yükümlüdür. Bu şirketlere Havuz devrettikleri primler için komisyon ödenecektir.

Havuz, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde Havuz katılan sigorta şirketlerinin eşit oranda pay sahibi olacağı Anonim Şirket tarafından yönetilecektir.

Yine Kanun uyarınca, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından ikişer, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Şirketten birer üye olmak üzere toplam yedi üyenin katılımıyla bir Kurul oluşturulacaktır.

Kurulun görevleri Kanunda açıkça sayılmıştır. Buna göre Kurul;

- Havuzun işleyişine ilişkin uygulama esaslarını belirleyecek,
- Devlet prim desteği toplam tutarını aşmamak kaydıyla ürün, risk ve bölge bazında prim desteği oranını belirlemek üzere çalışmalar yapacak ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunacak,
- Uygulamada karşılaşılan sorunları tespit edecek, çözüme yönelik çalışmalar yapacak ve yaptırarak,
- Hizmet alımı konusunda karar verecek,
- Hasar tespit işlemlerine ilişkin esas ve usulleri belirleyecek,
- Tarım sigortaları alanında faaliyet göstermek isteyen sigorta şirketleri ile sözleşme yapacak,
- Havuz işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirleyen sözleşme yapacaktır.

Havuzun işletilmesine ilişkin iş ve işlemler, kurulacak Şirket tarafından yürütülecektir.

Şirketin, Kurulun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde görevleri şunlardır:

- Tazminat ödemelerine esas teşkil edecek hasar tespit işlemlerine ilişkin her türlü çalışma ve organizasyonları yapmak suretiyle, tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak,
- Risk paylaşımı ve transferi ile reasürans planının uygulanmasına ilişkin işleri yürütmek, risk paylaşımı ve reasürans programını Kurulun onayına sunmak,
- Kurulca alınan kararların uygulanması ve Kurulun görevlerine ilişkin sekreteryaya hizmetlerini yürütmek,
- Primlerin tahsili, tazminat ödemelerinin yapılması ve benzeri işleri yürütmek.

- e) Üreticileri tarım sigortaları hakkında bilgilendirmek, halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarını yürütmek,
- f) Genel hükümler çerçevesinde tarım sigortalarına ilişkin istatistik üretmek, bu konuda Kurula rapor hazırlamak,
- g) Havuz kaynaklarını, belirlenen ilke ve kurallar çerçevesinde yatırıma yönlendirmek,
- h) Havuz işlerinin sağlıklı yürütülmesi bakımından, gerekli gördüğü hususlarda Havuz Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,
- i) Havuzun işletilmesiyle ilgili diğer her türlü iş ve işlemleri yapmak.

Şirket, bu görevler dışında başka bir işle uğraşamayacaktır.

Havuz kaynakları ile kendi ihtiyacı dışında gayrimenkul alamayacak, kaynaklarını öncelikle Hazine bonusu ve kamuya ait borçlanma senetleri yoluyla yatırımlarda kullanabilecektir.

Şirket, Havuz işlerinin Havuz yararına ve en iyi şekilde yürütülmesinden Bakanlık, Müsteşarlık ve Kurula karşı sorumlu olacaktır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı da;

- Tarım sigortalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak,
- Ürünler, riskler ve bölgeler itibariyle sağlanacak prim desteğine ilişkin teklifleri Bakanlar Kurulunun onayına sunmak,
- Tazminat ödemelerinin doğru ve düzenli bir şekilde yapılmasını izlemek,
- Bu Kanunla verilen diğer görevleri yürütmek ile görevlendirilmiş durumdadır.

Havuzun ve Şirketin sigortacılık uygulamaları yönüyle denetimi Hazine Müsteşarlığı, diğer tüm işlemlerinin denetimi ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yapılacaktır.

Kapsama alınacak bitkiler, bitkisel ürünler ve seralar, tarımsal yapılar, tarım alet ve makineleri ile çiftlik hayvanları için kuraklık, dolu, don, sel, taban suyu baskını, fırtına, hortum, deprem, heyelan, yangın, kaza ve zararlılar ile hayvan hastalıklarının neden olacağı zararlar ve/veya tarım sektörü bakımından önemli görülecek diğer risklere ilişkin teminatlar Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecektir.

Ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir.

Prim desteğine ilişkin ödenek de her yıl bütçe kanunu ile Bakanlık bütçesinde yer alacaktır.

Tarım sigortası yaptırmayan üreticiler Afet Yardımı'ndan yararlanamayacaktır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde; Havuzun çalışma usul ve esasları Müsteşarlığın görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle, sigorta sözleşmelerinin tabi olacağı esaslar ise Müsteşarlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecektir.

Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Şirket kurulacaktır.

Bu aşamada Kanun'un uygulanmasında çıkabilecek sorunları tahmin etmek güçtür.

Sorun çıkıp çıkmayacağı belli bir süre uygulamanın ardından ortaya çıkacaktır.

Sorunları tespit etmek ve çözmekle de zaten Kanun gereğince oluşturulacak Kurul görevlendirilmiştir.

Bu kapsamda, Kanun'u ülkemiz çiftçisi açısından olumlu buluyoruz.

Ancak, uygulama konusunda üreticilere yönelik eğitim yapılması önemlidir. Bu eğitimlerle sigortalı olmanın avantajları konusunda üreticiler bilinçlendirilmelidir.

Ayrıca, hasar halinde tatmin edici düzeyde ödeme yapılarak üreticinin sisteme olan güveni sağlanmalıdır.

Aksi halde Kanun olmasına rağmen üreticimiz Allah'a emanet üretime devam edecektir.